

**ผลการใช้การแสดงบทบาทสมมุติด้วยการจำลองสถานการณ์เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของ
นักเรียนออทิสติกเรียนรวมในระดับประถมศึกษา: การทดลองนำร่อง**
**The Effect of Simulation Role-Playing to Enhance Social Skills of Autistic Students in
Inclusive Primary School: A Pilot Study**

พุมพนิต คงแสง
Phumpanit Kongsang

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา

Faculty of Education Yala Rajabhat University

*Corresponding Author, E-mail: Phumpanit.k@yru.ac.th, โทร. 094-6266536

วันที่ส่งบทความ 4 มีนาคม 2564 วันที่แก้ไขครั้งสุดท้าย 20 มีนาคม 2564

วันที่ตอบรับบทความ 23 มีนาคม 2564 วันที่เผยแพร่ออนไลน์ 1 กรกฎาคม 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกก่อน และหลังการเรียนโดยใช้กิจกรรมการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมุติด้วยการจำลองสถานการณ์ โดยกลุ่มที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนออทิสติก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ที่เรียนรวมกับนักเรียนปกติ จำนวน 2 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เนื่องจากเป็นกลุ่มเปราะบางและเป็นกลุ่มเฉพาะ ไม่มีกลุ่มเปรียบเทียบ และใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อย ใช้การวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดี่ยว (Single Subject Design) ประเภท Single Baseline Design รูปแบบระงับวิธีการจัดกระทำ (A- B- A Withdrawal Design) ซึ่งได้ดำเนินการทดลองเป็นระยะ 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที รวม 18 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนกิจกรรมการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมุติด้วยการจำลองสถานการณ์ทางสังคม แบบประเมินทักษะทางสังคมการเข้าแถวเคารพธงชาติ สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ และค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภายหลังจากการใช้กิจกรรมการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมุติด้วยการจำลองสถานการณ์ นักเรียนออทิสติกเรียนรวมมีทักษะทางสังคมสูงกว่าก่อนการใช้กิจกรรมการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมุติด้วยการจำลองสถานการณ์

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นเพียงการทดลองใช้กิจกรรมการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมุติด้วยการจำลองสถานการณ์ เพื่อนำร่องไปสู่การออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่เรียนออทิสติกเรียนรวมในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: ออทิสติก; ทักษะทางสังคม; บทบาทสมมุติ; การทดลองนำร่อง

Abstract

This research aimed to compare the social skills of autistic students before, during, and after learning by employing simulation role-playing activity. The participants in the study were two autistic students who are studying in an inclusive normal classroom Grade 1, semester 1, the academic year 2020. They were selected by purposive sampling because they were vulnerable subjects and a specific group without a comparison group and a small sample group. A single-subject design with a Single Baseline Design, suspension type, method of action (A- B- A Withdrawal Design) was used in this study. It was conducted for 3 weeks which covered 3 days a week, twice a day, and 50 minutes each time, thus in a total of 18 times. The tools used in the research consisted of a teaching activity plan by employing simulation role-playing activity, social skill assessment, lining up in respect for the national flag. The statistics used in data analysis are frequency and mean values.

The results of this study were as follows;

1. After employing the simulation role-playing activity for autistic students in the inclusive classroom, the results of social skills were higher than before.

However, this study was only a classroom experiment adopting the teaching activity that employed the simulation role-playing activity in order to create a suitable teaching and learning activity for autistic students in the inclusive classroom in the area more appropriately.

Keywords: *Autistic; Social Skills; Role-playing; Pilot Study*

บทนำ

จากพระราชบัญญัติการจัดการศึกษา พ.ศ. 2551 เรื่องสิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา ในมาตรา 5 ระบุให้คนพิการได้รับการศึกษาดังนี้ 1) ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา 2) เลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบทางการศึกษาโดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษ และ 3) ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษาที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล และ มาตรา 8 วรรค 5 กล่าวว่า สถานศึกษาใดปฏิเสธไม่รับคนพิการเข้าศึกษา ให้ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามกฎหมาย และในมาตราสำนัก 19 กำหนดให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่ดำเนินการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการจัดการศึกษาเรียนรวม การนิเทศ กำกับ ติดตาม เพื่อให้คนพิการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามที่กฎหมายกำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, น.10)

จะเห็นว่า รูปแบบการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนพิการมีอย่างหลากหลายตามความเหมาะสมของลักษณะความพิการนั้น ๆ รวมทั้งรูปแบบการเรียนรวมก็เป็นรูปแบบที่ได้ให้โอกาสเด็กพิการได้เรียนอย่างเคียงบ่าเคียงไหล่กับเด็กทั่วไปในสภาพห้องเรียนปกติ ซึ่งหากได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกวิธีแล้ว เด็กพิการสามารถประสบความสำเร็จได้ อีกทั้งการเรียนรวมทำให้เด็กพิการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กทั่วไปและรอดพ้นจากการถูกตีตราว่าเป็นเด็กพิการ ทำให้เด็กทั้งสองกลุ่ม

ยอมรับซึ่งกันและกัน ดังนั้น การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมจึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ทำให้โอกาสแก่คนพิการได้พัฒนาศักยภาพทุกด้านในระบบโรงเรียน (กอร์ปศักดิ์ สภาวสุ, 2552, น.56)

แต่อย่างไรก็ตาม ในการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมของนักเรียนพิการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนออทิสติกจำเป็นต้องได้รับการฝึกทักษะทางสังคมเพราะนักเรียนออทิสติกสามารถสร้างสัมพันธภาพในการปฏิบัติต่อนักเรียนร่วมห้องเรียนได้อย่างเหมาะสม เกิดการยอมรับและสามารถใช้ชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554, น.11; กุลยา ก่อสุวรรณ, 2553, น.26; วุฒิชัย ใจนะภา, 2556, น.45)

ทั้งนี้ทักษะสังคมเป็นความบกพร่องที่สำคัญของเด็กออทิสติก ดังนั้น จึงต้องให้การฝึกฝนด้านนี้เป็นพิเศษ ฝึกเน้นในเรื่องการสบตา การยิ้ม การมีส่วนร่วม การฟัง การสนทนาต่อเนื่อง ความใส่ใจ เข้าใจผู้อื่น และการตอบสนองทางอารมณ์ที่เหมาะสม ซึ่งทำได้โดยจำลองเหตุการณ์ หรือสถานการณ์ทางสังคมต่าง ๆ เพื่อให้ทดลองปฏิบัติจนเกิดความชำนาญหรือการสอนโดยให้จดจำรูปแบบบทสนทนาในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้โดยตรง (ทวิศักดิ์ สิริรัตน์เรขา, 2564) จากผลการศึกษาพบว่า การฝึกทักษะทางสังคมจากการจำลองเหตุการณ์ด้วยเทคนิคการแสดงบทบาทสมมุติ (Role Play) ของนักเรียนออทิสติกในระดับประถมศึกษาสามารถส่งผลให้นักเรียนออทิสติกมีระดับทักษะทางสังคมสูงขึ้น เพราะนักเรียนออทิสติกได้ฝึกการเตรียมตัวในสถานการณ์ทางสังคมที่มีความใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงก่อนที่จะพบปะกับกลุ่มเพื่อนร่วมห้อง ส่งผลให้มีการปรับตัวและริเริ่มในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนได้อย่างเหมาะสมต่อไป (ศิริธัญย์ ชัยธรรนาวัฒน์, 2562, น. 55; นนทน์ภัส นิยมทรัพย์, 2560, น. 32; วัชรระ หนุมงกุฎ, 2558, น. 47)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนาเด็กออทิสติกเรียนรวมในทักษะทางสังคม 2 ทักษะ คือ การไม่ลุกออกจากที่นั่ง และการเข้าแถวเคารพธงชาติ ซึ่งถือเป็นทักษะที่สำคัญในการใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียน และทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น กล่าวคือ เมื่อเด็กไม่ลุกออกจากที่นั่งขณะที่ครูสอนทำให้บรรยากาศในห้องเรียนเป็นไปด้วยความสงบ และจดจ่อกับการเรียนการสอน ส่วนทักษะการเข้าแถวเคารพธงชาติ เป็นการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น หากเด็กไม่มีสมาธิ ก้าวร้าว โวยวาย อาจทำให้เด็กเป็นที่รังเกียจของนักเรียนคนอื่น หรืออาจทำให้บรรยากาศในห้องเรียนเต็มไปด้วยความวุ่นวาย ทักษะดังกล่าววัดจากแบบสังเกตพฤติกรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติตนเมื่ออยู่ในสังคม สำหรับการใช้กิจกรรมการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมุติด้วยการจำลองสถานการณ์เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกเรียนรวมในระดับประถมศึกษา โดยจะทำให้เด็กออทิสติกมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นเรียนในห้องเรียนได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนนักเรียนร่วมชั้นที่เป็นนักเรียนปกติเกิดความเข้าใจข้อจำกัดของนักเรียนออทิสติก ส่งผลให้มีการปรับตัวและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันได้ ซึ่งจะนำไปสู่การจัดการศึกษาในพื้นที่ ครูผู้สอนอาจมีแนวทางการสอนนักเรียนออทิสติกเรียนรวมด้วยการจัดกิจกรรมการสอนโดยบทบาทสมมุติด้วยการจำลองสถานการณ์ ทำให้นักเรียนออทิสติกเรียนรวมมีการพัฒนาทักษะทางสังคม แสดงออกถึงพฤติกรรมที่เหมาะสม เป็นบุคคลที่ไม่ก่อให้เกิดความวุ่นวายจนเป็นปัญหาสังคม ซึ่งเด็กเหล่านี้หากได้รับการเอาใจใส่ ช่วยเหลืออย่างดีในวัยเด็ก ก็จะสามารถประสบความสำเร็จได้เมื่อเขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกก่อน และหลังการเรียนโดยใช้กิจกรรมการสอนโดยบทบาทสมมุติด้วยการจำลองสถานการณ์

สมมติฐานของการวิจัย

ทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกหลังได้รับการสอนโดยบทบาทสมมุติด้วยการจำลองสถานการณ์ สูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการสอนโดยบทบาทสมมุติด้วยการจำลองสถานการณ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

การแสดงบทบาทสมมุติ หมายถึง การที่ผู้วิจัยได้สร้างหรือกำหนดสถานการณ์ทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกเรียนรวม ในทักษะการไม่ลุกออกจากที่นั่งขณะที่ครูสอน และทักษะการเข้าแถวเคารพธงชาติ เพื่อใช้ในการฝึกนักเรียนออทิสติกให้ได้แสดงบทบาทตามสถานการณ์ต่าง ๆ ที่สมมุติขึ้น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตัวคุณลักษณะที่กำหนด

จำลองสถานการณ์ หมายถึง การสร้างเหตุการณ์หรือสมมุติเหตุการณ์ที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงให้นักเรียนปฏิบัติหรือทำกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนเพื่อสอนการปฏิบัติตนตามกฎระเบียบที่กำหนดขึ้นทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน

ทักษะทางสังคม หมายถึง การแสดงออกหรือการกระทำของนักเรียนออทิสติกที่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนดขึ้นภายในและภายนอกห้องเรียน โดยวัดจากแบบบันทึกพฤติกรรมและแบบประเมินทางสังคม ซึ่งมี 2 ทักษะคือ

- 1) ทักษะการไม่ลุกออกจากที่นั่งขณะที่ครูสอน นักเรียนออทิสติกมีพฤติกรรมการไม่ลุกออกจากที่นั่งขณะที่ครูสอน จำนวน 10 ครั้ง รวมเวลาในการบันทึก 50 นาที โดยนั่งอย่างสำรวม ไม่เอามือไปตีหรือไปโดนเพื่อนที่นั่งข้าง ๆ
- 2) ทักษะการเข้าแถวเคารพธงชาติ นักเรียนออทิสติกมีพฤติกรรมการเข้าแถวเคารพธงชาติ ดังนี้ เดินไปสนามเมื่อได้ยินเสียงกริ่งโรงเรียนเรียกเข้าแถว ยืนเข้าแถวตามห้องของตนเองด้วยความถูกต้องตามตำแหน่งที่กำหนดด้วยอาการสำรวมและเป็นระเบียบเรียบร้อย ยืนตัวตรงแล้วร้องเพลงชาติเมื่อได้ยินเสียงเพลงตั้งแต่ต้นจนจบ กล่าวคำปฏิญาณตนตามผู้นำด้วยความสำรวม กล่าวคำอาราธนาผู้นำด้วยความสงบและสำรวม ฟังความรู้เรื่องภาษาไทยวันละคำอย่างตั้งใจ ฟังความรู้เรื่องภาษาอังกฤษวันละคำอย่างตั้งใจ ทำกิจกรรมเดินแอโรบิกอย่างตั้งใจและถูกต้อง ฟังรายงานเรื่องความสะอาดของโรงเรียนตามชั้นที่แบ่งไว้ด้วยความตั้งใจโดยไม่พูดคุ้ยหรือเล่น ฟังครูเวรประจำวันอบรมหน้าเสาธงด้วยความตั้งใจโดยไม่พูดคุ้ยหรือเล่น เดินไปพบครูประจำชั้นเพื่อร่วมกิจกรรมโฮมรูมตามที่ครูนัดหมาย และเดินไปยังห้องเรียนที่ต้องเรียนในชั่วโมงแรกได้ตรงตามเวลาที่กำหนด โดยใช้เวลาในการบันทึก 50 นาที

นักเรียนออทิสติก หมายถึง นักเรียนออทิสติกเรียนรวม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนบ้านลิ้มุด ตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา จำนวน 2 คน

รูปแบบระงับวิธีการจัดกระทำ (A- B- A Withdrawal Design) หมายถึง วิธีการทดลองสลับจากเงื่อนไขควบคุมเป็นเงื่อนไขทดลอง และสลับจากเงื่อนไขทดลองกลับไปเป็นเงื่อนไขควบคุมอีกครั้ง ด้วยวิธีดำเนินการทดลอง 3 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 ระยะเส้นฐาน (A_1) เป็นระยะสังเกตและบันทึกพฤติกรรมโดยยังไม่ใช้กิจกรรมการสอนโดยการแสดงผลบทบาทสมมุติด้วยการจำลองสถานการณ์ทางสังคม ระยะที่ 2 ระยะทดลอง (B) เป็นระยะใช้กิจกรรมการสอนโดยการแสดงผลบทบาทสมมุติด้วยการจำลองสถานการณ์ทางสังคม ระยะที่ 3 ระยะถอดถอน (A_2) เป็นระยะพักหยุดการใช้กิจกรรมการสอนโดยการแสดงผลบทบาทสมมุติด้วยการจำลองสถานการณ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่โรงเรียนบ้านลิมุด ตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ซึ่งมีนักเรียนออทิสติกที่สามารถเรียนร่วมกับเด็กปกติได้ จำนวน 2 คน ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ได้รับการคัดกรองจากครูประจำชั้น ด้วยแบบคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะสมาธิสั้น บทพร้อมทางการเรียนรู้และออทิสซึม (KUS-SI Rating Scales) จากผลการคัดกรองดังกล่าว พบว่า นักเรียนทั้ง 2 คนไม่มีปัญหาด้านสุขภาพ สามารถอ่าน เขียน สื่อสารภาษาไทยได้ และสามารถเรียนร่วมกับนักเรียนปกติได้ เพียงแต่ขาดทักษะในการเข้าสังคมในบางทักษะ คือ การไม่ลุกออกจากที่นั่งขณะที่ครูสอน และการเข้าแถวเคารพธงชาติ

ระยะที่ 2 ผู้วิจัยได้นำปัญหาทักษะทางสังคมในระยะที่ 1 มาสร้างสถานการณ์ทางสังคมของนักเรียนออทิสติกเรียนรวม โรงเรียนบ้านลิมุด ตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา คือ การไม่ลุกออกจากที่นั่งขณะที่ครูสอน และการเข้าแถวเคารพธงชาติ

ระยะที่ 3 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยทดลองนำร่อง (Pilot experiment) ไม่มีกลุ่มเปรียบเทียบและใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อย โดยใช้การวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดี่ยว (Single Subject Design) ประเภท Single Baseline Design รูปแบบระงับวิธีการจัดกระทำ (A- B- A Withdrawal Design) เพื่อศึกษาผลการใช้การแสดงบทบาทสมมุติด้วยการจำลองสถานการณ์เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกเรียนรวมในระดับประถมศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ก่อนการจัดทำ (A_1) ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตความสามารถเกี่ยวกับทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหา ใน 2 สถานการณ์ ได้แก่ การไม่ลุกออกจากที่นั่งขณะที่ครูสอน และการเข้าแถวเคารพธงชาติของนักเรียนออทิสติกเรียนรวมทั้ง 2 คน โดยใช้การสังเกตที่ละคนแต่ยังไม่มีการจัดกระทำใดๆ บันทึกผลพร้อมกันในช่วงเวลาเดียวกัน การสังเกตพฤติกรรมเป็นระยะเวลา 5 วัน แล้วนำผลการสังเกตมาหาค่าความเที่ยงตรงระหว่างผู้สังเกต 2 คน กำหนดค่าความเชื่อมั่นระหว่างผู้สังเกต 2 คน โดยใช้ค่า IOR (Inter Observer Reliability) ที่ได้มากกว่า 80 ขึ้นไปจนกระทั่งได้ข้อมูลที่คงที่เพื่อให้ได้เส้นฐานของพฤติกรรม

ขั้นตอนที่ 2 การจัดทำ (B) จัดกิจกรรมให้นักเรียนออทิสติกเรียนรวมได้ฝึกทักษะทางสังคมร่วมกับจำลองสถานการณ์ กำหนดการฝึกทีละทักษะใช้เวลาดำเนินการทดลองเป็นระยะ 3 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที รวม 18 ครั้ง และบันทึกผลลงในแบบสังเกตพฤติกรรมและแบบประเมินความสามารถทักษะทางสังคม

ขั้นตอนที่ 3 หยุดการจัดทำ (A_2) เป็นระยะหยุดการจัดกระทำ (หยุดใช้การจำลองสถานการณ์) และสังเกตพฤติกรรม การไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูสอน และการเข้าแถวเคารพธงชาติ เพื่อสังเกตการณ์คงอยู่ในพฤติกรรมเป็นระยะเวลา 5 วัน จนพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของนักเรียนออทิสติกเรียนรวมที่เป็นกลุ่มตัวอย่างลดพฤติกรรมลงจนถึงเส้นฐาน นำผลการสังเกตพฤติกรรมมาวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แผนกิจกรรมการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมุติด้วยการจำลองสถานการณ์ จำนวน 2 สถานการณ์ คือ การไม่ลุกออกจากที่นั่งขณะที่ครูสอน และการเข้าแถวเคารพธงชาติ มีลำดับขั้นตอนการสร้างแผนกิจกรรม ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจำลองสถานการณ์

1.2 กำหนดจุดประสงค์ของแผนการจัดกิจกรรม เนื้อหาในแต่ละแผนมีรายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกทักษะทางสังคม ได้แก่ การไม่ลุกออกจากที่นั่งขณะที่ครูสอน และการเข้าแถวเคารพธงชาติ

1.3 จัดทำแผนกิจกรรมการสอนโดยการแสดงผลบทบาทสมมุติด้วยการจำลองสถานการณ์ให้นักเรียนออทิสติก ซึ่งมีลำดับขั้นตอนการสอนตามลำดับ คือ ขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป

1.4 ดำเนินการเขียนแผนกิจกรรมการสอนโดยการแสดงผลบทบาทสมมุติด้วยการจำลองสถานการณ์ จำนวน 2 แผน ดังนี้

ตารางที่ 1 แผนกิจกรรมการฝึกทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก

แผนกิจกรรม	เนื้อหา	เครื่องมือที่ใช้สังเกตพฤติกรรม
แผนที่ 1	การไม่ลุกออกจากที่นั่งขณะที่ครูสอน	แบบบันทึกพฤติกรรมการไม่ลุกออกจากที่นั่งขณะที่ครูสอน
แผนที่ 2	การเข้าแถวเคารพธงชาติ	แบบประเมินทักษะทางสังคมการเข้าแถวเคารพธงชาติ

1.5 นำแผนกิจกรรมการสอนไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ได้แก่ ครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนเรียนรวม จำนวน 1 คน ครูประจำชั้นในโรงเรียนเรียนรวม จำนวน 1 คน เพื่อตรวจพิจารณาปรับปรุงแก้ไขด้านเนื้อหา การใช้ภาษาที่เหมาะสมในกิจกรรม แล้วปรับปรุงแก้ไขแผนกิจกรรมการสอนให้ถูกต้องเหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.6 นำแผนกิจกรรมการสอนที่ได้ปรับปรุงไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนออทิสติกเรียนรวมที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่โรงเรียนเทศบาล 3 (วัดพุทธภูมิ) อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ผลจากการทดลองใช้ มีข้อควรปรับปรุงแก้ไขในเรื่องของเวลา จึงได้ปรับระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมแต่ละขั้นตอนให้เหมาะสมขึ้น ดังนี้ ขั้นที่ 1 ขั้นนำให้ใช้เวลา 5 นาที ขั้นที่ 2 ขั้นสอนให้ใช้เวลา 40 นาที ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปให้ใช้เวลา 5 นาที ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. แบบบันทึกพฤติกรรมแบบช่วงเวลาและแบบประเมินทักษะทางสังคม มีลำดับขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

2.1 การสร้างแบบบันทึกพฤติกรรมแบบช่วงเวลา ใช้สังเกตพฤติกรรมการไม่ลุกออกจากที่นั่งขณะที่ครูสอน มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

2.1.1 ศึกษาทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการไม่ลุกออกจากที่นั่งขณะที่ครูสอนของเด็กออทิสติก เพื่อเป็นแนวทางการสร้างแบบบันทึกพฤติกรรม โดยเลือกใช้การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมแบบช่วงเวลายานบันทึกพฤติกรรมวันละ 50 นาที แบ่งออกเป็น 10 ช่วง ผู้สังเกตจะสังเกตและบันทึกพฤติกรรมทุก ๆ 5 นาที วันละ 1 ครั้ง รวม 5 ครั้ง

2.1.2 จัดทำแบบบันทึกพฤติกรรมแบบช่วงเวลา โดยกำหนดเกณฑ์รายละเอียดในการบันทึกและให้คะแนน ดังนี้

1 คะแนน หมายถึง พฤติกรรมการไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูสอน

0 คะแนน หมายถึง พฤติกรรมการลุกจากที่นั่งขณะที่ครูสอน

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมไม่ลุกออกจากที่นั่งขณะที่ครูสอน มีดังนี้

ต่ำกว่า 2 คะแนน หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมไม่ลุกออกจากที่นั่งขณะที่ครูสอน อยู่ในระดับปรับปรุง

3 - 4 คะแนน หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมไม่ลุกออกจากที่นั่งขณะที่ครูสอน อยู่ในระดับพอใช้

5 - 6 คะแนน หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมไม่ลุกออกจากที่นั่งขณะที่ครูสอน อยู่ในระดับปานกลาง

7 - 8 คะแนน	หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องจากที่นั่งขณะที่ครูสอน	อยู่ในระดับดี
9 - 10 คะแนน	หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องจากที่นั่งขณะที่ครูสอน	สอนอยู่ในระดับดีมาก
2.1.3 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยศึกษาทฤษฎี เอกสารงานวิจัยเพื่อสร้างความเข้าใจนิยามการไม่ถูกต้องจากที่นั่งขณะที่ครูสอน และวิธีบันทึกในแบบสังเกตก่อนลงมือเก็บข้อมูลจริง จำนวน 5 ครั้ง เพื่อหาความเที่ยงระหว่างผู้สังเกต		
2.1.4 นำแบบบันทึกพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องจากที่นั่งขณะที่ครูสอนที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พิจารณาตรวจสอบเพื่อความถูกต้องเหมาะสม		
2.1.5 ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ		
เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องจากที่นั่งขณะที่ครูสอนจากการใช้การแสดงผลบทบาทสมมุติด้วยการจำลองสถานการณ์ก่อนและหลังการทดลอง โดยการนำคะแนนที่นักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้องมาเปรียบเทียบเกณฑ์ มีรายละเอียด ดังนี้		
9 – 10.9 คะแนน	หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องจากที่นั่งขณะที่ครูสอน	อยู่ในระดับดีมาก
7 – 8.9 คะแนน	หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องจากที่นั่งขณะที่ครูสอน	อยู่ในระดับดี
5 – 6.9 คะแนน	หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องจากที่นั่งขณะที่ครูสอน	อยู่ในระดับปานกลาง
3 – 4.9คะแนน	หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องจากที่นั่งขณะที่ครูสอน	อยู่ในระดับพอใช้
1 - 2.9 คะแนน	หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องจากที่นั่งขณะที่ครูสอน	อยู่ในระดับปรับปรุง

2.2 การสร้างแบบประเมินความสามารถทักษะทางสังคมการเข้าแถวเคารพธงชาติ มีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความสามารถทักษะทางสังคม

2.2.2 กำหนดจุดมุ่งหมายในการประเมินความสามารถทักษะทางสังคม โดยการกำหนดบันทึกความสามารถในการเข้าสังคมของนักเรียนออทิสติกเรียนรวมในสถานการณ์การเข้าแถวเคารพธงชาติ มีเกณฑ์ประเมิน ดังนี้

0 คะแนน หมายถึง นักเรียนไม่แสดงพฤติกรรมที่กำหนด

1 คะแนน หมายถึง นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่กำหนด

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการเข้าแถวเคารพธงชาติ มีดังนี้

11-12 คะแนน	หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการเข้าแถวเคารพธงชาติ	อยู่ในระดับดีมาก
9-10 คะแนน	หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการเข้าแถวเคารพธงชาติ	อยู่ในระดับดี
7-8 คะแนน	หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการเข้าแถวเคารพธงชาติ	อยู่ในระดับปานกลาง
5-6 คะแนน	หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการเข้าแถวเคารพธงชาติ	อยู่ในระดับพอใช้
ต่ำกว่า 5 คะแนน	หมายถึง การแสดงพฤติกรรมการเข้าแถวเคารพธงชาติ	อยู่ในระดับปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการเข้าแถวเคารพธงชาติจากการใช้การแสดงผลบทบาทสมมุติด้วยการจำลองสถานการณ์ก่อนและหลังการทดลอง โดยการนำคะแนนที่นักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้องมาเปรียบเทียบเกณฑ์ มีรายละเอียด ดังนี้

9.8 – 12.2 คะแนน	หมายถึง	การเข้าแถวเคารพธงชาติ	อยู่ในระดับดีมาก
7.4 – 9.7 คะแนน	หมายถึง	การเข้าแถวเคารพธงชาติ	อยู่ในระดับดี
4.9 – 7.3 คะแนน	หมายถึง	การเข้าแถวเคารพธงชาติ	อยู่ในระดับปานกลาง
2.5 – 4.8 คะแนน	หมายถึง	การเข้าแถวเคารพธงชาติ	อยู่ในระดับพอใช้
0 – 2.4 คะแนน	หมายถึง	การเข้าแถวเคารพธงชาติ	อยู่ในระดับปรับปรุง

2.2.3 นำแบบประเมินทักษะทางสังคมการเข้าแถวเคารพธงชาติไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ได้แก่ ครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนเรียนรวม จำนวน 1 คน ครูประจำชั้นในโรงเรียนเรียนรวม จำนวน 1 คน เพื่อตรวจพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาลงความเห็น ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าแบบประเมินทักษะทางสังคมการเข้าแถวเคารพธงชาติสอดคล้องกับเนื้อหาที่ได้ตั้งไว้
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบประเมินทักษะทางสังคมการเข้าแถวเคารพธงชาติสอดคล้องกับเนื้อหาที่ได้ตั้งไว้
- 1 เมื่อแน่ใจว่าแบบประเมินทักษะทางสังคมการเข้าแถวเคารพธงชาติไม่สอดคล้องกับเนื้อหาที่ได้ตั้งไว้

นำผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ถ้าค่าดัชนีที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 แสดงว่า แบบประเมินทักษะทางสังคมการเข้าแถวเคารพธงชาติสอดคล้องกับเนื้อหาสามารถนำไปใช้ได้ ผลการพิจารณาความสอดคล้อง (IOC) รายการประเมินทุกข้อที่คำนวณได้เท่ากับ 1.00 อยู่ในเกณฑ์ความเที่ยงตรง

2.2.4 นำแบบประเมินทักษะทางสังคมการเข้าแถวเคารพธงชาติที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

2.2.5 นำแบบประเมินทักษะทางสังคมการเข้าแถวเคารพธงชาติที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างเดี่ยว (Single Subject Design) ประเภท Single Baseline Design รูปแบบระเบียบวิธีการจัดกระทำ (A- B- A Withdrawal Design)

ระยะการทดลอง	ระยะติดตามผล
<p>ระยะเส้นฐาน</p> <p>A₁</p> <p>จำนวน 5 ครั้ง</p>	<p>B</p> <p>จำนวน 18 ครั้ง</p>
	<p>A₂</p> <p>จำนวน 5 ครั้ง</p>

ระยะที่ 1 ระยะเส้นฐาน (A₁) สังเกตทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหาของนักเรียนออทิสติกเรียนรวม โรงเรียนบ้านลิมุด ตำบลท่าสาป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 เมื่อยังไม่มีภารกิจตัวอย่างที่ศึกษา โดยมีการบันทึกทุกวันเป็นระยะเวลา 1 สัปดาห์ ติดต่อกันตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ เริ่มวันที่ 13-17 กรกฎาคม 2563 เวลา 10.00-10.50 น. เป็นจำนวน 5 ครั้ง

ระยะที่ 2 ระยะทดลอง (B) ดำเนินการแสดงบทบาทสมมุติด้วยการจำลองสถานการณ์ สัปดาห์ละ 3 วัน วันจันทร์ พุธ ศุกร์ วันละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที รวม 18 ครั้ง ดังนี้ การไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูสอนทดลองวันที่ 20-24 กรกฎาคม 2563 การเข้าแถวเคารพธงชาติ ทดลองวันที่ 27-31 กรกฎาคม 2563 การสังเกตพฤติกรรมทั้ง 2 พฤติกรรม ในภาพรวมทดลองวันที่ 3-7 สิงหาคม 2563

ระยะที่ 3 ระยะติดตามผล (A₂) ระยะหลังการทดลอง ใช้เวลา 1 สัปดาห์ ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันศุกร์ เพื่อติดตามผลทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกเรียนรวม โดยติดตามทุกพฤติกรรม วันที่ 10-17 สิงหาคม 2563 (วันที่ 12 สิงหาคมวันหยุดราชการ) เป็นจำนวน 5 ครั้ง

เมื่อสิ้นสุดการวิจัยแล้วนำผลจากการสังเกต และบันทึกพฤติกรรมทางสังคมมาวิเคราะห์ และสรุปผลการวิจัย โดยนำค่าเฉลี่ยของจำนวนครั้งการเกิดพฤติกรรมเป้าหมาย แสดงข้อมูลด้วยตาราง และกราฟ สรุปผลการวิจัยโดยใช้สถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของจำนวนครั้งการเกิดพฤติกรรมเป้าหมายในแต่ละช่วงของการศึกษา

ผลการวิจัย

ตามที่ได้ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการสอนโดยการแสดงผลบทบาทสมมุติด้วยการจำลองสถานการณ์ จำนวน 2 สถานการณ์ คือ การไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูสอน และการเข้าแถวเคารพธงชาติ และแบบประเมินทักษะทางสังคมเป็นแบบบันทึกพฤติกรรมแบบช่วงเวลา โดยแบ่งเป็นแบบสังเกตพฤติกรรม 2 พฤติกรรม คือ แบบสังเกตพฤติกรรมการไม่ลุกออกจากที่นั่งขณะที่ครูสอน และแบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าแถวเคารพธงชาติ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ แล้วจึงนำมาสรุปและอภิปรายผล ดังนี้

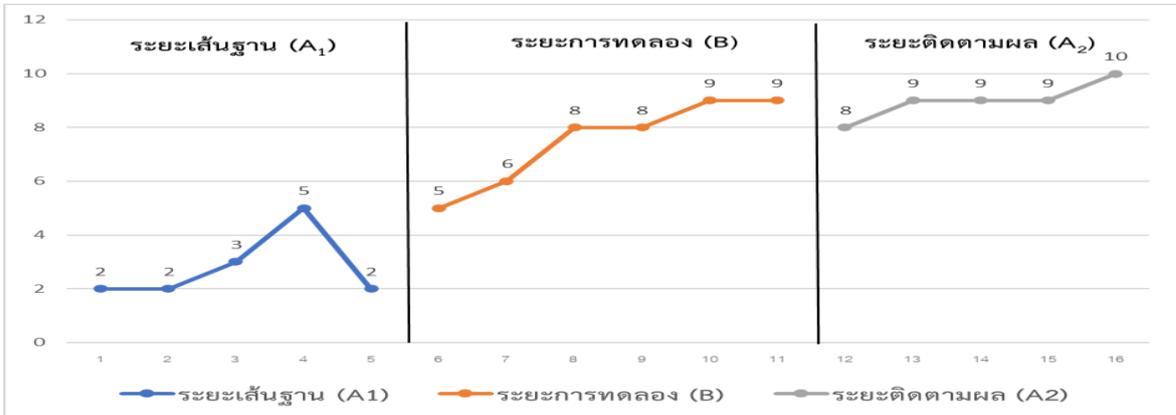
1. ผลการเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกก่อน ระหว่าง และหลังการใช้กิจกรรมการสอนโดยการแสดงผลบทบาทสมมุติด้วยการจำลองสถานการณ์โดยจำแนกตามด้านของพฤติกรรม ดังนี้

2.1 การไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูสอนของนักเรียนออทิสติกในระยะก่อนการจัดกระทำ ระยะการจัดกระทำ และระยะหลังการจัดกระทำ มีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นตามลำดับ คือ 2.8 และ 9

ตารางที่ 2 แสดงค่าความถี่ และค่าเฉลี่ยความถี่ของคะแนนการไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูสอนของนักเรียนออทิสติกตามระยะเส้นฐาน ระยะทดลอง และระยะติดตามผล โดยจำแนกเป็นรายบุคคล

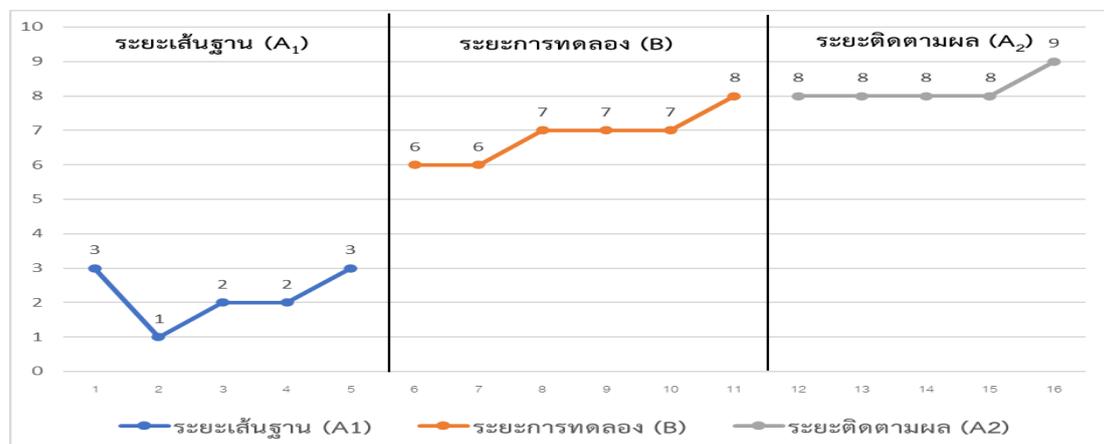
คนที่	ระยะฐาน (A ₁)						รวม	เฉลี่ย
	1	2	3	4	5			
1	2	2	3	5	2	14	2.8	
2	3	1	2	2	3	11	2.2	
	ระยะการทดลอง (B)						รวม	เฉลี่ย
	1	2	3	4	5	6		
1	5	6	8	8	9	9	45	7.5
2	6	6	7	7	7	8	41	6.8
	ระยะฐาน (A ₂)						รวม	เฉลี่ย
	1	2	3	4	5			
1	8	9	9	9	10	45	9.0	
2	8	8	8	8	9	41	8.2	

ผลการเปรียบเทียบการไม่ถูกลูกจากที่นั่งขณะที่ครูสอนของนักเรียนออทิสติก คนที่ 1 พบว่า ระยะเส้นฐาน (A_1) มีคะแนนเฉลี่ยในการแสดงพฤติกรรม 2.8 คะแนน ระยะทดลอง (B) มีคะแนนเฉลี่ยในการแสดงพฤติกรรมเพิ่มขึ้นเป็น 7.5 คะแนน และระยะติดตามผล (A_2) มีคะแนนเฉลี่ยในการแสดงพฤติกรรมเพิ่มขึ้นอีกเป็น 9.0 คะแนน ดังแสดงในรูปที่ 1

รูปที่ 1 แสดงคะแนนการไม่ถูกลูกจากที่นั่งขณะที่ครูสอนของนักเรียนออทิสติก คนที่ 1

ผลการเปรียบเทียบการไม่ถูกลูกจากที่นั่งขณะที่ครูสอนของนักเรียนออทิสติก คนที่ 2 พบว่า ระยะเส้นฐาน (A_1) มีคะแนนเฉลี่ยในการแสดงพฤติกรรม 2.2 คะแนน ระยะทดลอง (B) มีคะแนนเฉลี่ยในการแสดงพฤติกรรมเพิ่มขึ้นเป็น 6.8 คะแนน และระยะติดตามผล (A_2) มีคะแนนเฉลี่ยในการแสดงพฤติกรรมเพิ่มขึ้นอีกเป็น 8.2 คะแนน ดังแสดงในรูปที่ 2

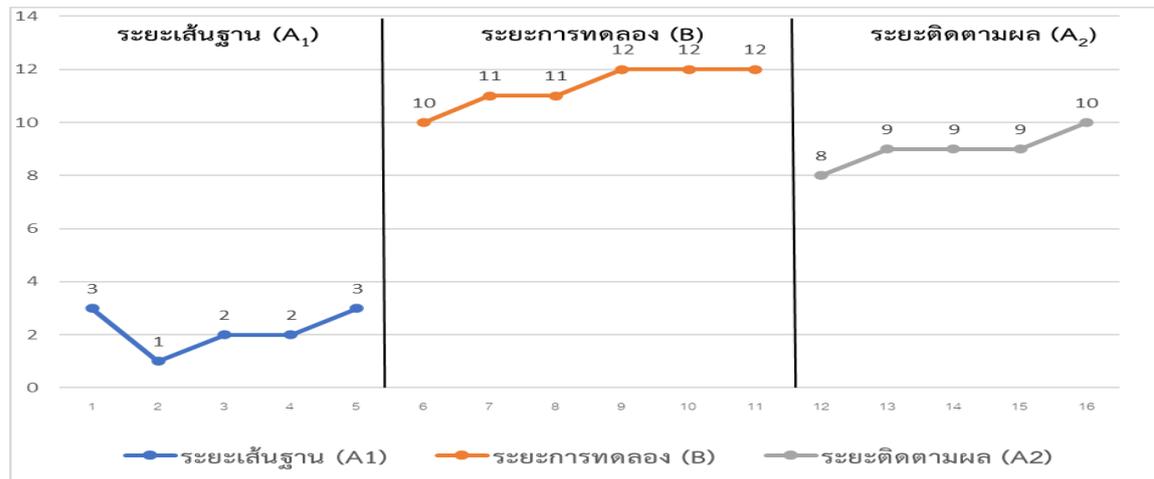
รูปที่ 2 แสดงคะแนนการไม่ถูกลูกจากที่นั่งขณะที่ครูสอนของนักเรียนออทิสติก คนที่ 2

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเฉลี่ยความถี่ของคะแนนการเข้าแถวเคารพธงชาติของนักเรียนออทิสติกตามระยะเส้นฐาน ระยะทดลอง และระยะติดตามผล โดยจำแนกเป็นรายบุคคล

คนที่	ระยะฐาน (A_1)						เฉลี่ย
	1	2	3	4	5	รวม	
1	5	4	4	5	5	23	4.6
2	4	3	3	4	5	19	3.8

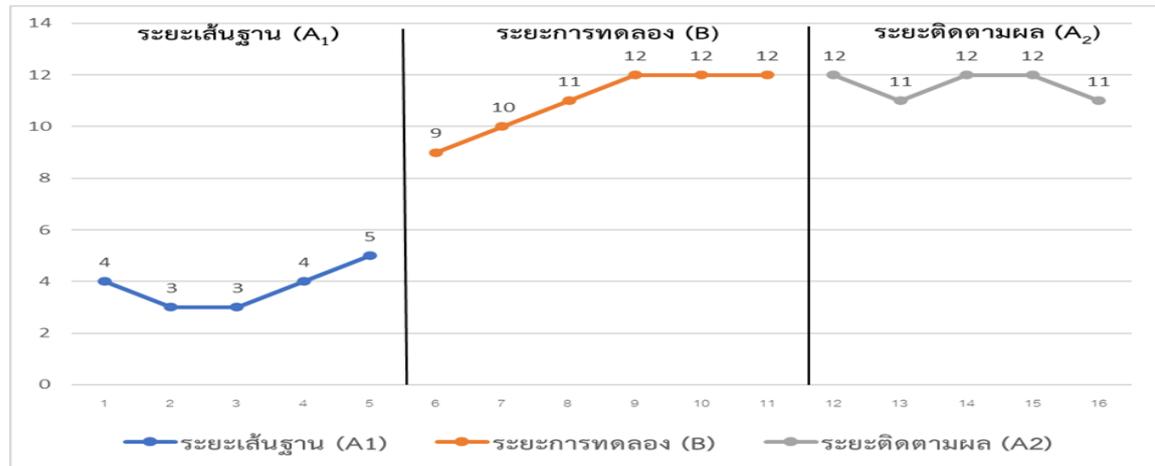
		ระยะการทดลอง (B)							
		1	2	3	4	5	6	รวม	เฉลี่ย
1		10	11	11	12	12	12	68	11.3
2		9	10	11	12	12	12	66	11.0
		ระยะฐาน (A ₂)							
		1	2	3	4	5	รวม	เฉลี่ย	
1		11	12	12	12	12	59	11.8	
2		12	11	12	12	11	58	11.6	

ผลการเปรียบเทียบการเข้าแถวเคารพธงชาติของนักเรียนออทิสติก คนที่ 1 พบว่าระยะเส้นฐาน (A₁) มีคะแนนเฉลี่ยในการแสดงพฤติกรรม 4.6 คะแนน ระยะทดลอง (B) มีคะแนนเฉลี่ยในการแสดงพฤติกรรมเพิ่มขึ้นเป็น 11.3 คะแนน และระยะติดตามผล (A₂) มีคะแนนเฉลี่ยในการแสดงพฤติกรรมเพิ่มขึ้นอีกเป็น 11.8 คะแนน ดังแสดงในรูปที่ 3

รูปที่ 3 แสดงคะแนนการเข้าแถวเคารพธงชาติของนักเรียนออทิสติก คนที่ 1

ผลการเปรียบเทียบการเข้าแถวเคารพธงชาติของนักเรียนออทิสติกคนที่ 2 พบว่าระยะเส้นฐาน (A₁) มีคะแนนเฉลี่ยในการแสดงพฤติกรรม 3.8 คะแนน ระยะทดลอง (B) มีคะแนนเฉลี่ยในการแสดงพฤติกรรมเพิ่มขึ้นเป็น 11.0 คะแนน และระยะติดตามผล (A₂) มีคะแนนเฉลี่ยในการแสดงพฤติกรรมเพิ่มขึ้นอีกเป็น 11.6 คะแนน ดังแสดงในรูปที่ 4

รูปที่ 4 แสดงคะแนนการเข้าแถวเคารพธงชาติของนักเรียนออทิสติกคนที่ 2

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกก่อน ระหว่าง และหลังการใช้กิจกรรมการสอนโดยการแสดงผลบทบาทสมมุติด้วยการจำลองสถานการณ์สูงขึ้น โดยจำแนกตามด้านของพฤติกรรม ดังนี้

1.1 ทักษะทางสังคมด้านการไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูสอนในระยีก่อนการจัดกระทำ ระยะการจัดกระทำ และระยะหลังการจัดกระทำ มีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นตามลำดับ คือ 2.5 และ 9

1.2 ทักษะทางสังคมด้านการเข้าแถวเคารพธงชาติในระยีก่อนการจัดกระทำ ระยะการจัดกระทำ และระยะหลังการจัดกระทำ มีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นตามลำดับ คือ 4.6 และ 11.8

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้การแสดงผลบทบาทสมมุติด้วยการจำลองสถานการณ์เพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกเรียนรวมในระดับประถมศึกษา: การทดลองนำร่อง พบว่า ผลการเปรียบเทียบทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกก่อน และหลังการใช้กิจกรรมการสอนโดยการแสดงผลบทบาทสมมุติด้วยการจำลองสถานการณ์ การไม่ลุกจากที่นั่งขณะที่ครูสอนและการเข้าแถวเคารพธงชาติในระยีก่อนการจัดกระทำ ระยะการจัดกระทำ และระยะหลังการจัดกระทำ มีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้น เนื่องจากการจำลองสถานการณ์เป็นการจัดประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงในชีวิตประจำวันตามทักษะทางสังคมที่กำหนดขึ้น คือ การไม่ลุกออกจากที่นั่งขณะที่ครูสอน และการเข้าแถวเคารพธงชาติ ซึ่งทั้งสองสถานการณ์เป็นเหตุการณ์เสมือนจริงที่นักเรียนต้องดำเนินชีวิตอยู่ในโรงเรียนทุกวัน ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวจะเป็นการช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ตรงให้แก่ นักเรียน ดังนั้น เมื่อนักเรียนได้มีโอกาสได้แสดงพฤติกรรมหรือฝึกปฏิบัติตามสถานการณ์ที่กำหนดควบคุมกันไป จึงทำให้นักเรียนมีทักษะทางสังคมสูงขึ้น สอดคล้องกับรัฐวุฒิ รัตนภิรมย์ (2553, น. 56) จากการศึกษาทักษะทางสังคม พฤติกรรมการลุกออกจากที่ของนักเรียนออทิสติกกลุ่มเป้าหมาย พบว่า ทักษะทางสังคม พฤติกรรมการลุกออกจากที่ของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายลดลงอย่างเห็นได้ชัด และใช้ระยะเวลาอันสั้น และสอดคล้องกับเสาวภา สุขเฉลิมชัย (2550, น.36) ที่ศึกษา ทักษะการรอคอยของเด็กออทิสติกโดยการสอนเรื่องราวทางสังคม พบว่า เด็ก ออทิสติกมีทักษะการรอคอยสูงขึ้นเมื่อได้รับการสอนโดยเรื่องราวทางสังคม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการ

เรียนรู้ของแบนดูราที่กล่าวว่า การเรียนรู้ของมนุษย์นั้น จะเรียนรู้จากการเลียนแบบและการสนองตอบความต้องการของตนเอง (Self-efficacy) รวมทั้ง Weiss and Harris (2001, p.11) กล่าวว่า หาข้อมูลที่ง่ายต่อการเข้าใจและมีความชัดเจนของพฤติกรรมที่สังคมคาดหวังจะช่วยให้เรียนออทิสติกลดความวิตกกังวล มีทักษะทางสังคมและสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้ ตลอดจนสามารถพัฒนาตนเองให้ใกล้เคียงกับนักเรียนปกติได้ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ริชากร มณีรัตน์และ อัญชลี สารัตนะ (2553, น. 59) ซึ่งพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนออทิสติกในโรงเรียนเรียนร่วมระดับประถมศึกษาโดยใช้สถานการณ์ทางสังคม เพื่อลดทักษะทางสังคมที่เป็นปัญหา 3 ด้านคือ ด้านการควบคุม ด้านการสื่อความหมาย และด้านการเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น พบว่า พฤติกรรมทางสังคมที่เป็นปัญหาทั้ง 3 ด้านลดลงและมีพฤติกรรมทางสังคมสูงขึ้น และวัชระ หนุมงกุฏ (2557, น.49) ที่ใช้ชุดภาพร่วมกับบทบาทสมมุติเพื่อเพิ่มทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกที่มีอายุ 8-9 ปี ที่พบว่า ภายหลังจากใช้ชุดภาพร่วมกับบทบาทสมมุติ นักเรียนออทิสติกที่ทักษะทางสังคมสูงขึ้น รวมทั้งจุฬิชาชัย ไจนะภา (2556, น.13) ที่ได้ใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลองในการฝึกทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่าหลังจากสอนโดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง นักเรียนมีทักษะทางสังคมสูงขึ้น

อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นเพียงการทดลองใช้กิจกรรมการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมุติด้วยการจำลองสถานการณ์ เพื่อนำร่องไปสู่การออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้แก่เรียนออทิสติกเรียนรวมในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น

ข้อสังเกตจากการวิจัย

จากการดำเนินการทดลองทั้ง 3 ระยะเวลาพบว่า นักเรียนออทิสติกมีทักษะทางสังคมดีขึ้น โดยเมื่อนักเรียนเข้าไปเรียนรวมในชั้นเรียนปกติ พบว่า นักเรียนปกติเริ่มยอมรับ และครูผู้สอนกล่าวชมเชยว่า ไม่ลุกออกจากที่นั่ง ไม่ก่อความรำคาญ หรือรบกวนชั้นเรียนเหมือนที่ผ่านมา ซึ่งเมื่อพิจารณาในประเด็นรายละเอียดของนักเรียนออทิสติกกลุ่มตัวอย่าง เป็นรายกรณี พบว่า

นักเรียนคนที่1 เมื่อเริ่มการทดลองนักเรียนสามารถปรับตัว และปฏิบัติตามสถานการณ์ที่ผู้วิจัยกำหนด โดยระหว่างทดลองนักเรียนมีความชื่นชอบในการแสดงบทบาทสมมุติ เมื่อนักเรียนเข้าไปเรียนรวมในชั้นเรียน สามารถทำกิจกรรมกับนักเรียนปกติได้ดีขึ้น และครูประจำชั้นกล่าวชื่นชมว่า นักเรียนสามารถเรียนรวมกับนักเรียนปกติได้

นักเรียนคนที่ 2 เมื่อเริ่มการทดลองนักเรียนยังไม่สามารถปรับตัวได้ดีเท่าที่ควร และปฏิบัติตามสถานการณ์ที่ผู้วิจัยกำหนด โดยผู้วิจัยสังเกตได้ว่า นักเรียนมักแสดงอาการตื่นเต้นและมานั่งรอก่อนเวลาทุกครั้งในการแสดงบทบาทสมมุติ เมื่อนักเรียนเข้าไปเรียนรวมในชั้นเรียน สามารถทำกิจกรรมกับนักเรียนปกติได้ และครูประจำชั้นกล่าวชื่นชมว่า นักเรียนสามารถเรียนรวมกับนักเรียนปกติได้ในเวลาต่อมา

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ระยะเวลาในการฝึกควรมีการยืดหยุ่นตามความเหมาะสมของการสอนในแต่ละครั้งโดยในการฝึกครั้งแรก ๆ อาจกำหนดระยะเวลาให้มากกว่า เมื่อนักเรียนคุ้นเคยแล้วในการฝึกทักษะต่อไป ครูอาจจะใช้เวลาลดลงได้
2. นักเรียนมีพฤติกรรมที่อยู่ไม่นิ่งในบางครั้งขณะที่ดำเนินการสอน ครูควรกระตุ้นเตือนให้ นักเรียนมีความสนใจ หรืออาจจะมีการจูงใจ หรือการเสริมแรงให้เด็กในกรณีที่นักเรียนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2552). *วิทยาการจัดการเรียนรู้ 1-8 (เอกสารประกอบการสอน)* (พิมพ์ครั้งที่ 2).
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วัชรระ หนูมงกุฎ. (2557). *ผลการใช้ชุดภาพร่วมกับบทบาทสมมติ เพื่อเพิ่มทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติก*
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วุฒิชัย ไฉนระภา. (2556). *การฝึกทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกโดยใช้บัตรพลังร่วมกับสถานการณ์จำลอง*.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิรฉัตร ชัยธรรมนาวัดน์. (2562). การพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนออทิสติกระดับประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการสอน
ด้วยกลุ่มเพื่อนร่วมกับการแสดงบทบาทสมมติ. *วารสารวิจัยและพัฒนาการศึกษาพิเศษ*, 8(2), 41-57.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *แนวดำเนินงานของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: ศรุสสภา .
- เสาวภา สุขเฉลิมชัย. (2550). *การศึกษาทักษะการรอคอยของเด็กออทิสติกโดยการสอนด้วยเรื่องราวทางสังคม*.
(ปริญญาโทบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- Weiss, M.J., & Harris, S.L. (2001). Teaching social skills to people with autism. *Behavior Modification*,
25(5), 785-802.

Translated Thai References

- Chaithonthanawat, S., Hankajornsuk, S., & Mitranan, C. (2019). Development of social skills 3rd
grade autistic students by peer teaching with role play. *Journal of Special Education
Research and Development*, 8(2), 41-57. [in Thai]
- Jainapa, W. (2013). *Social skills practice of autistic students through power cards accompanied with
simulation situations* (Master's thesis). Bangkok: Silpakorn University. [in Thai]
- Khemmani, T. (2009). *14 Teaching methods for professional teachers* (9th ed.).
Bangkok: Chulabook. [in Thai]
- Kosuwan, K. (2010). *Autistic children do not want to be understood*. Child Development Center (RICS).
Bangkok: Sahamit Printing and Publishing. [in Thai]
- Maneerat, T., & Samrattana, U. (2010). *Socail Skill Development for Primary Students with Autism
in Inclusive Schools by Social Stories Approach*. KhonKaen: KhonKaen University.
[in Thai]
- Ministry of Education. (2011). *Basic Education Core Curriculum, B.E. 2551*. Bangkok: Printing House
Ladprao Council. [in Thai]
- Niyomsup, N. (2017). *Basic knowledge of teaching*. Nakhon Pathom: Silpakorn University Press.
[in Thai]
- Nhoomungkung, W. (2014). *Effect of using picture sets in conjunction with role-playing To enhance
students' social skills Autism* (Master's thesis). Bangkok: Silpakorn University. [in Thai]

- Office of the Basic Education Commission. (2008). *Working guidelines of the Board of Education Area and Basic education institution committee*. Bangkok: Teachers Council. [in Thai]
- Rattanapilrom, N. (2010). *Development of social skills for autistic students in secondary school. Using social stories*, Education (Master's thesis). Khonkaen: Khonkaen University. [in Thai]
- Saphawasu, K. (2009). *Quality of life*. Retrieved Feb 3, 2021, from: www.manager.co./QOL/ViewNews.aspx?New950000008327 [in Thai]
- Siriratraykla, T. (2021). *Special child*. Retrieved Feb 2, 2021, from <https://th.rajanukul.go.th/> [in Thai]
- Sukchalermchai, S. (2007). *A study on waiting skills of the Children with Autism by using social Stories* (Master's thesis). Bangkok: Srinakharinwirot University. [in Thai]
- Sukhothai Thammathirat Open University. (2009). *Learning management science 1-8 (Teaching materials)* (2nd ed.). Nonthaburi: Sukhothai Thammathirat Publisher. [in Thai]